

BŘEZOVÁ KŮRA

ČÍSLO 304

LEDEN 2022

SLOVO ÚVODEM....

Seigo bojovníci a nováčci kmene Shawnee!

Úvodník Kůry bývá zpravidla věnován stručnému zamyšlení nad kmenovým životem v uplynulém období či nad plány pro období nadcházející, poděkování autorům článků v tom kterém čísle nebo naopak (zpravidla spíše marnému) burcování a výzvám směrem k potenciálním novým nadějným přispěvatelům.

Tentokrát udělám výjimku a téma bude přece jen vážnější. Zkrátka ne vždy je momentální vnitřní rozpoložení nastavené jen do pozitivních tónů, znenadání přicházejí dny, kdy jsme neočekávaně postaveni do situace, která nám takříkajíc vezme vítr z plachet a přinutí nás zvážnět a zamyslet se nad dosavadními postoji, názory a třeba smýšlením o lidech ve svém okolí. Na svých pomyslných životních cestách jich potkáváme mnoho, okolo některých jen projdeme, aniž bychom je měli možnost anebo vůbec zatoužili je blíže poznat, jiné časem zařadíme do okruhu svých známých, kamarádů či přátel, anebo je dokonce začneme vnímat jako inspirující příklad hodný následování. Někteří třeba nasměrují naše příští kroky určitým směrem, otevrou nám nové obzory a obohatí nás o nové zážitky a zájmy. Po čase se ohlédneme zpět a řekneme si, že jsme za to náhodné setkání rádi, a zauvažujeme, kudy by se asi naše kroky ubíraly, kdyby k němu nedošlo....

Život však plyne dál, uběhne několik dalších dní, měsíců či roků a teprve čas prověří, zda je vše opravdu takové, jaké se nám to na počátku zdálo. Nás i naše blízké prověří nejen chvíle pohody, kamarádského souznění a výher, ale daleko více okamžiky proher a dnů, kdy vše nejde podle vysněných představ, a znenadání se ukáže, že se věci mohou mít jinak. Hlásaná moudra zůstávají jen na papíře, my nebo naši blízcí se nezachováváme jen dle šablony „takhle je to správně“ a v dosavadních vztazích je najednou něco jinak. Odkládáme růžové brýle a snažíme se pochopit nový stav. Leccos jde vysvětlit, přetrženou nit lze navázat a drobnou skvrnku s menším či větším úsilím vyčistit. Je-li však pošlapáno něco, co bylo dosud vnímáno jako společná věc, něco „svatého“, je zle....

Nezbývá než si z takových situací vzít pro sebe něco k srdci. Být sám schopen nahlížet na své kroky a činy z určitého nadhledu a okem druhých, chovat se sám tak, jak hlásám a jak chci po ostatních, dokázat přijmout případnou porážku, nedělat za zády druhých to, co by vadilo, kdyby ostatní dělali za zády mými. Zkrátka jednat tak, abych se vzápětí dokázal za své skutky zpříma postavit, neztratit svou tvář....

Sa. TAWASUTA

SLOVO NÁČELNICE

Po delší době k Vám promlouvám touto cestou. Od začátku školního roku se udála spousta věcí, které nebyly zrovna povzbuzující, ale bylo je nutné řešit. Většinu se podařilo vyřešit bez toho, aby to více či méně narušilo chod činnosti.

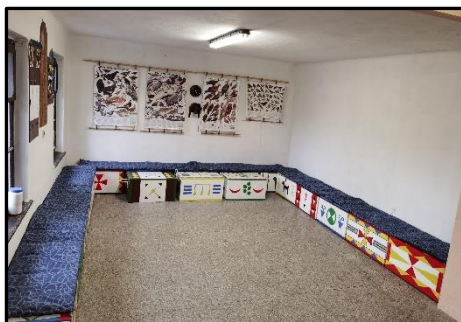
Hlavní nepřízeň je stále covid, který nás všechny omezuje nejen ve školách a v práci, ale také v kmeni. Chtěla bych touto cestou poděkovat všem za trpělivost a ochotu, s jakou to společně zvládáme a díky čemu jsme zatím nemuseli omezovat činnost. Z důvodu současné situace a vzhledem k zjištěné nespolehlivosti antigenních testů prozatím pozastavujeme testování. Víím, že máme společný cíl – umožnit dětem prožívat hezké chvíle s kamarády a zažít něco jiného než ostatní.

Další věc, s kterou jsme na počátku měli trochu větší starosti, byla absence rádců a podrádců družin (to hned tři z pěti). V tomhle ohledu se neskutečně zapojili členové starších rodů, kteří zaslouží opravdu velké WAŠTE. Ke Káňatům pomáhajícím s Koníky se připojili Vlci s pomocí u Medvědů. WAŠTE v tomhle směřuji na Morče, který se přihlásil sám jako první a zapojuje se pravidelně. Od Dredy víím, že u Vlků funguje vedení schůzek jednotlivými členy. Jednu jsem zažila na vlastní oči a nemohu jinak než konstatovat velké WAŠTE. Stejnou nabídku dostala také Káňata a ta první pod vedením Sg. Sedmikrásky dopadla výborně. Starší rody tak mají příležitost ukázat nejen co v nich dřímá, ale také, jakým směrem se chtějí vydat, co je zajímá, co je baví.

V družině Sov jsem se od září dělila o vedení s Sg Čivavou. To se teď na poslední schůzce v lednu změnilo. Chce se mi říct, že se Čivava s rolí rádkyně poprala velice dobře, ale ona se vlastně vůbec neprala. Čivava vplula do družiny tak přirozeně, že to snad ani líp nejde. Sovy si získala hned od začátku nejen svým nadšením, ale také skvělou celoroční hrou. Tu i ostatní program má skvěle připravené. Odteď bude jejich rádkyní s dozorem plnoletého člena vedení (což není problém díky zároveň probíhajícím schůzkám Koníků). To je tu řečeno spíš pro klid rodičů a taky můj, než že by to bylo úplně potřeba. Sg. Čivavě přeji, ať si všechny schůzky užívá jako jsem měla to štěstí já. Sovám pak přeji hodně štěstí v družinových kláních i v bojích jednotlivců a nezapomeňte na to, co jsme spolu vybudovali – úžasnou družinu, která táhne za jeden provaz.

Ale nemáme pouze zvolské rody, v Zábřehu se je také čím pochlubit. Začnu připomenutím příchodu několika nových členů, a to nejen ke starším Vlkům, ale také k mladším Medvědům. K těm čekáme ještě klučinu, kterému to v průběhu ledna nevyšlo kvůli nemoci. Těší mě, že se rozrůstá mužská základna v kmeni.

Další téma, které jako náčelník nemůžu a nechci opomenout je klubovna. Jak jsme již průběžně informovali, tak máme zprovozněná kamna v obou místnostech (v dílně komplet hotovo), v současných dnech řešíme komín z klubovny, který dostane bezpečnější nástavec.

Rodinka od Jitřenky nám zajistila ušití potahů na podsedáky, což opět doladí interiér klubovny. Děkuje.

Další krok, kterým jsem chtěla odstartovat rok 2022 a v kterém mě i náčelnictvo podpořilo, je překrojování. Jedná se o to, že košile, které máme, nejsou košile, které užívá Junák – Český skaut, ale jiná organizace, v které jsme byli registrovaní v minulosti. Ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, jsem na cestě do Prahy na první nákup (nášivky, odznaky, šátky a vzorky velikostí košil). Na košile nám přispěli sponzorským darem rodiče malého Honzíka z Koníků – moc děkujeme. Další peníze chceme ještě získat odprodejem těch původních krojů a nášivek, který už máme předjednaný.

Překrojování proběhne postupně během několika následujících měsíců a budu o něm ještě informovat v hromadném e-mailu.

Poslední věc, o které chci psát, je chystaná nováčkovská zkouška, která má být 26.3.2022. Věřím, že ti, co jsou k ní povoláni, ji všichni zvládnou a že se odrazí z postu nováčka na bojovníka kmene, což jim otevře nové dveře k novým zážitkům a možnostem osobního růstu.

S modrou oblohou náčelnice WATOKNAPA

VÝPRAVA NA LESNÍ BAR

8. LEDNA 2022

V devět hodin ráno jsme se sešli na nádraží v Zábřeze. Odtud jsme jeli vlakem do Horní Lipové, cesta trvala asi hodinu a půl. Na nádraží jsme si udělali společné foto, pak jsme se rozdělili do dvojic (velký + malý) a vydali se na cestu. První zastávka byla na parkovišti. Tam jsme se rozdělili na dva týmy a zahráli si první hru. Všichni jsme si

dřepli za sebe do řady a vždycky ten poslední přeběhl dopředu a tím se posunovala celá řada. Jámile jsme se dostali do cíle, hra skončila. Ještě jsme si vysvětlili další tři hry, které se hrály cestou. Kámen, kámen, kámen – upravená verze kámen, nůžky... Prostě jste za někým přišli a hráli jste do té doby, než vás uviděl někdo jiný. Za každou odehranou hru máte bod. Pak sirky. Na konci dne dáte svoji sirku někomu, kdo na vás udělal dojem. Poslední hra: Nálety, bomba, povodeň. Pak jsme pokračovali v cestě. Zastávka č.2 byl krmelec, tam jsme si

zahráli hru „Moje nohy, tvoje nohy, oči“. Další hra, teda spíš vlastně úkol byl obejmut ve skupině co nejvíc stromů. Naše skupina obemula 7 stromů, ta druhá 5. Třetí a poslední zastávka byla kousek pod lesním barem. Tam jsme si zahráli housenky, což je hra, kdy jsme si stoupli do řady, první byl kusadla a poslední

měl zastrčený za kalhotami šátek jako ocas. Housenky si navzájem kradly ocasy a nesměly se rozpojit.

Na lesním baru bylo už celkem dost lidí, tak jsme si všichni sedli k jednomu stolu a nabořovali se. Pak jsme si každý mohli něco koupit. Při odchodu jsme si ještě zakřičeli oddílový pokřik. Na cestě zpět jsme se ještě jednou zastavili, zahráli si na policisty a demonstranty. Naše skupina tu druhou

trošku víc převálcovala 😊. Poslední hra se hrála na parkovišti v Lipové. Hra se jmenovala „Červená a černá“. Každá skupina jsme si stoupli na jednu půlku, WATOKNAPA vyprávěla příběh a jakmile zazněla jedna z barev, tak ta, kterou řekla, utíkala chytit tu druhou, která se běžela schovat.

Nakonec jsme stihli i dřívější vlak, asi o hodinu. Ve vlaku jsme někteří hráli hru „na idioty“ nebo „na tichého indiána“. Dost jsme se u toho nasmáli. Na nádraží jsme si rozdali bodování za prosinec, zakřičeli oddílový pokřik, rozloučili se a šli domů.

Sg. Čivava

VÝPRAVA DO BRNA

22. LEDNA 2022

Ráno jsme se sešli na nádraží a čekali jsme, až tam budeme všichni. Rychle jsme nastoupili do vlaku a už jsme jeli směr Brno. Ve vlaku jsme se rozdělili na holky a kluky. A my holky jsme hrály hru čelovka. A v prvním kole jsme hrály na přezdívky a prostě holky si daly kluky a kluci začli taky hrát a dali si holky. Potom nám dal TAWASUTA pra-

covní list, který jsme měli během dne vyplnit. Ve vlaku nebylo moc lidí tak jsme byli v chodbičce a různě jsme chodili po vagonu. Když jsme konečně dorazili do Brna, tak jsme běželi na tramvaj. Bety se snažila přemluvit TAWASUTU, aby nás pustil k její babičce, která tam bydlí. Tramvaj jsme se dostali až k muzeu. V expozici jsme hledali odpovědi na otázky z pracovního listu. Bylo tam spoustu zajímavých věcí a informací. Jeli jsme zpět a šli jsme ještě na náměstí, kde jsme měli mít to překvapení. První nám TAWASUTA řekl, že půjdeme do kostela a že tam musíme být potichu. Ale lhal, šli jsme na laser game. Když jsme to našli, tak jsme si odložili věci a první skupina šla hrát. Až jsme si zahráli všichni, tak jsme se šli kouknout na orloj. Ve vlaku jsme seděli na zemi a povídali jsme si. Zase jsme hráli čelovku a dojíždali sladký. Na nádraží v Zábřehu jsme akci zakončili kmenovými lelawatikami.

boj. Oheň

PÁR OBRÁZKŮ NAVÍC....

Brněnská výstava Óóó indiáni nabízela kromě spousty informací a pěkných exponátů i interaktivní část. V ní se pustili IQ, Riša a Morče do nelítostných bojů v navíjení makety želvy na dřívko. Kdo vyhrál, to není důležité, environmentalisty ubezpečujeme, že želvám nebyl zkriven ani krunýř!

Dělba práce byla u indiánů neúprosná. Zatímco se muži pilně věnovali hrám, lovu a bojům s nepřáteli, ženy v poklidu relaxovaly u činění kůží, tkaní pokrývek, okopávání políček v okolí vesnice, šití oděvů a nebo vaření. Nejinak tomu bylo i na výstavě. Hoši se potili při vzájemném soupeření a Větvička zaklekla ke stavu a na útržcích látky si zkoušela tkaní hřejivé deky. Těšíme se na výsledek její snahy a všichni jsme zvědaví, čím vyzdobí své týpí na letním táboře.

Zůstává však otázkou, zda se naším táborovým příbytkem stanou opět tradiční týpí. Velkou inspirací pro případnou změnu byl model puebla. Stavebního materiálu v podobě kvalitního bahna je v tůňce dosti. Zbývá vyřešit, jak bude věkem sešlé náčelnictvo šplhat do horních pater při budování úklidu....

Doba je zlá a se stále přicházejícími nejrůznějšími mutacemi covidu se roušek asi v dohledné době tak úplně nezbavíme. Výstava však nečekaně nabídla zajímavou a stylovou alternativu v podobě obřadních masek, které používali například Kwakiutlové nebo Haidové při slavnostech obdarování zvaných potlač. Každý z nás si může vyřezat masku dle svého uvážení, kmenové akce dostanou zcela nový rozměr. Jen poznat dle dutého hlasu, s kým zrovna mluvíme, bude výzva! O posílení krčních svalů netřeba pochybovat!

Inspirativní byl rovněž koutek věnující se Eskymákům a Aleutům. Větvička zde dokonce bleskl hlavou námět na nové orlí pero (viz dále rubrika ŠATAZPRAS). Zimomřiví jedinci, kteří občas v chladnějších táborových nocích usilovně cvičí ve spacáku prostrná, aby se zahřáli, zde zajásali u vitríny věnující se módě těchto severních národů. Tulení kožešina prý hřeje spolehlivě! S ohledem na nepřítel početnou kolonii tuleňů ve štíteckých lesích však bude pravděpodobně třeba najít vhodnou náhražku....

Panel věnující se způsobům přepravy na pláních neušel pozornosti Káňat, která si z něj pořídila pečlivé výpisky. Vypadá to, že se dočkáme káněcího stáda pěkně probarvených apaloos nebo aspoň smečky tažných psů a hand-made travois!

OBŘADY A POSVÁTNOSTI

OHNIVCŮ MIDEWIWINU

Tentokrát bych chtěl pohovořit o bylinách, které používáme při obřadech. Znovuobjevujeme duchovní život našich dávných předků v celosvětové renesanci přírodního léčitelství, šamanismu, filozofii i náboženství, ale také narážíme na podvodníky.

Nikdy bychom neměli používat rostliny, které by mohly být jakkoliv zdraví nebezpečné - už to samo zavání šarlatánstvím!

Při našich obřadech se používají rostliny všeobecně uznávané pro své léčivé účinky. Nejběžnějšími z nich jsou šalvěj a máta, které můžete znát i jako bylinné čaje. Jsou velmi vhodné například při saunovém obřadu initipi. Pokud chcete uvařit indiánský čaj, nic ne-

zkazíte mátou s lesními plody (maliny, ostružiny, jahody, borůvky, brusinky - je možné přidat i několik natrhaných čerstvých lístků těchto keřů).

Pro obřady očišťování vonným kouřem se používají celé usušené rostliny vázané do tzv. smotků. Vhodný je préríjní pelyněk, bílá šalvěj, větévky cedru či préríjní tráva. Na konci smotek svážeme kouskem červeného flauše, aby lépe držel pohromadě a snadněji se držel. Smotky i bylinky máme uchované v ozdobných váčcích z jelenice. Pro tyto obřady si také vyrobíme z hlíny keramickou misku, kterou můžeme opět ozdobit vkusnými symboly. Při některých příležitostech se rovněž mohou používat velké lastury od moře mističkového tvaru - čím větší, tím lepší.

Samotné očisťovanie vonným kouřem má tisíciletou tradici a slouží především k navození uklidňující a příjemné atmosféry bez stresů. Smotek zapálíme na konci a necháme doutnat, vychází hustý aromatický dým. Buď obejdeme všechny účastníky obřadu, aby se očistili kouřem, nebo obřadník sám vykoná demonstrativně očistu celého těla často spojenou i s dýmkovým obřadem adresovaným do všech světových stran.

Vhodnou pomůckou pro rozdmýchávání ohně či dýmu je tzv. péřový vějíř či peruťka, který můžete znát také z indiánských tanců při slavnosti powwow. Jedná se zároveň o velmi vkusný doplněk k vašemu oděvu. K výrobě podobného předmětu slouží letky ptáků, v našem prostředí je nejlépe dostupná barevná krůta. Vše je pochopitelně nutné hygienicky očistit (vodou, sušením, uzením kouřem), aby se nám do peří nedali paraziti. Poté na spodní část vyrobíme z jelenice či syrové kůže ozdobné držátko, za něž budeme vějíř držet a jež mu dodá na atraktivitě.

Peruťku je možno občas nahradit při obřadech zdobeným velkým perem (viz obrázek), které nosíme zamotané ve větším kusu červené látky a uložené v pouzdru ze surové kůže, aby se nepoškodilo. Pouzdro opět ozdobíme posvátnými symboly po poradě se zkušeným šamanem.

Šaman TUWANAKHA

ZTRACENÁ TVÁŘ

Tohle je konec. Suběnkov prošel dlouhou cestou strádání a hrůzy, míře jako holub k evropským velkoměstům, a zde, dál než kdy dříve, v evropské Americe, cesta končila. Seděl ve sněhu s rukama spoutanýma za zády a očekával mučení. Díval se zvědavě před sebe na mohutného kozáka, nataženého ve sněhu a sténajícího bolestí. Muži už byli hotovi s tím obrem a předali ho ženám. Že ty ještě překonaly zavilou ukrutnost mužů, dokazoval ubožákův křik a nářek.

Suběnkov na to hleděl a zachvěl se. Nebál se zemřít. Příliš dlouho měl život ve svých rukou na té únavné, těžké pouti z Varšavy do Nulato, aby se třásl před pouhou smrtí. Vzpíral se však při myšlence na mučení. Uráželo to jeho duši, a to opět ne pouze pro bolesti, jež bude muset vytrpět, nýbrž pro trapnou, smutnou podívanou, kterou z něho bolest udělá. Věděl, že bude prosit a žadonit a naříkat právě tak jako Velký Ivan i všichni ostatní, kteří ho předešli. Nebude to nic hezkého. Odejít z tohoto světa statečně a čistě, bez hanby, s úsměvem a žertem

– to by bylo něco jiného. Ztratit však sebevládu, cítit, jak duše se hrouť bolestmi těla, křičet a skřehotat jako opice, stát se skutečným zvířetem – to bylo právě to, čeho se tak děsil.

Nebylo naděje, že by vyvázl. Již od počátku, kdy začal snít. ten zářivý sen o nezávislosti Polska, stal se loutkou v rukou osudu. Již od počátku, ve Varšavě, v Petrohradě, v sibiřských dolech, na Kamčatce, v chatrných člunech zlodějů kožešin, osud ho hnal právě k tomuto konci. Bezpochyby mu byl tento konec určen v samých základech světa – jemu, který byl tak jemnocitný, citlivý, jehož nervy sotva byly chráněny kůží, jemu, snílkovi, básníkovi a umělci. A ještě než vůbec mohl začít snít, bylo už rozhodnuto, že ta chvějící se schránka citlivosti, skládající jeho já, má být odsouzena žít v surové a skučící divočině a zemřít zde v té daleké končině noci, zde v tom místě temnot za nejzazšími hranicemi světa...

Vzdychl si. Ta věc zde před ním byla tedy Velký Ivan – Velký Ivan, obr, muž bez nervů, muž ze železa, kozák, kořistník dalekých moří, chladnokrevný jako vůl, s

nervovou soustavou tak nízké úrovni, že co znamenalo bolest pro obyčejného muže, bylo pro něj sotva svědění. Ano, ano, jen se spolehněte na ty mulatské Indiány, že dovedou najít nervy Velkého Ivana a dovedou je stopovat až ke kořenům jeho chvějící se duše. Opravdu se jim to podařilo. Nebylo možné pochopit, že by někdo mohl tolik vytrpět, a přece žít. Velký Ivan platil pokutu za své nevyspělé, nevyvinuté nervy. Vydržel již dvakrát tak dlouho jako kdokoli z ostatních.

Suběnkov cítil, že už nemůže déle snášet kozákovo utrpení. Proč jen Ivan neumírá? Zešílí, nepřestane-li slyšet jeho skřeky a stony. Jenomže až přestanou, dojde na něho. A je tu Yakaga, který na něj rovněž čeká a už teď se mu šklebí do tváře v očekávání toho, co přijde pak – Yakaga, kterého teprve minulý týden vykopl z pevnosti a jehož tvář zasáhl řemenem svého karabáče na psy. Yakaga si ho vezme na starost. Nepochyboval, že Yakaga ho šetří pro daleko vybranější muka, daleko promyšlenější drásání nervů. Však už tohle jistě úplně stačí podle toho, jak Ivan skuhral a sténal. Ženy naklánějící se nad ním ustoupily; smály se a tleskaly rukama. Suběnkov spatřil tu příšernou věc, kterou z něho udělaly, a začal se hystericky smát. Indiáni na něj pohlédli plni úžasu, že se může smát. Suběnkov však nemohl přestat.

Tak to nepůjde. Opanoval se a křečovitý záchvat smíchu zvolna odumřel. Snažil se myslet na něco jiného, a začal znovu číst v knize svého dřívějšího života. Vzpomínal na svou matku a otce, a na toho strakatého poníka, a na francouzského vychovatele, který ho učil tancovat a potají mu přinesl starý, omšelý svazek Voltaira. Viděl opět Paříž a nevládný Londýn, a veselou Vídeň a Řím. Znovu spatřil před svým duševním zrakem tu odvážnou družinu mladíků, kteří snili právě tak jako on sen o samostatném Polsku, s polským králem na trůně ve Varšavě. A tam to bylo, kde začala jeho daleká pouť. Nuže, on vydržel nejdéle. Vzpomínal teď na své druhy; začal se dvěma, kteří byli popraveni v Petrohradě, a vzpomínal na jednoho po druhém, jak opouštěly ty statečné duše svět. Jeden byl utlučen k smrti žalářníkem; další zas na té krvi ztropené cestě do vyhnanství, kterou se museli ubírat po nekonečné měsíce, týráni a tlučení kozáckými strážemi, zůstal ležet mrtev podél cesty. Vždycky to byla divočina – brutální, zvířecí divočina. Umírali – na zimnici, v dolech, pod knutou. Poslední dva zahynuli na útěku v púťce s kozáky, on sám pak unikl až na Kamčatku s ukradenými průkazy a s penězi nějakého pocestného, kterého nechal ležet ve sněhu.

Nic než divočina. Po celá ta léta on, se svým srdcem prahnoucím po ateliérech, divadlech, společnostech, byl obklopován a svírán divočinou. Vykoupil svůj život

krví. Všichni vraždili. On sám zabil pocestného kvůli dokladům. Dokázal, že je celý muž, když podstoupil souboj se dvěma ruskými důstojníky za jediný den. Musil to dokázat, jestliže si chtěl dobýt místa mezi lupiči kožešin. Musil si toho místa dobýt. Za ním ležela nekonečná cesta přes celou Sibiř a Rusko. Tou cestou nemohl uniknout. Existovala jediná cesta, cesta kupředu temným, ledovým Beringovým mořem na Aljašku. Tato cesta však vedla z divočiny k divočině ještě větší. Na lodích lupičů kožešin, kde všechno hnilo kurdějemi, bez potravy a bez vody, bičování nesčíslnými bouřemi zběsilých moří, z lidí se stávala zvířata. Třikrát vyplul z Kamčatky na východ, a třikrát, po útrapách a strastech všeho druhu, ti, kdo zbyli naživu, vrátili se na Kamčatku. Nebylo tu východiska k úniku a nemohl se vrátit touž cestou, kterou sem přišel, neboť tam ho čekala knuta a doly.

Znovu, již počtvrté, vyplul na východ. Byl s těmi, kdož první našli Tulení ostrovy, známé dosud pouze z báchorek a pověstí, nevrátil se však s nimi, aby zaměnil bohatství kožešin za divoké, šílené orgie na Kamčatce. Přísahal, že se tam už nikdy nevrátí. Věděl, má-li kdy dosáhnout těch drahých měst v Evropě, že musí stále jen kupředu. Přestoupil tedy na jinou loď a zůstal v temnotách nové země. Jeho druhy byli ruští lovci a dobrodruzi, Mongolové a Tataři a sibiřští domorodci, a divočinami nového světa razili si cestu krve. Vyhubili a povraždili celé vesnice, když jim odepřely platit daň kožešin, sami pak opět byli vražděni lodním mužstvem. On a jakýsi Fin byli jediná, kdo přežili tu výpravu. Strávili pustou zimu hladu na jednom osamělém aleutském ostrově a jejich záchrana na jaře jinou lodí byla pouhá náhoda, jedna z tisíce.

Avšak stále ho obkličovala jen ta hrozná divočina. Když přecházel z lodi na loď, neustále odmítaje vrátit se, dostal se na loď, která mířila k jihu. Po celé své cestě dolů podél pobřeží Aljašky se s nikým nesetkali, pouze s tlupami domorodců. Každé zakotvení mezi příkrými ostrůvky nebo pod ponurými útesy pevniny znamenalo bitku nebo bouři. Buď dula vichřice, hrozící jim zkázou, nebo se objevila válečná kánoe, osazená ječícími divochy, jejichž tváře nesly barvy boje a kteří přišli, aby poznali krvavé vlastnosti stělného prachu mořských dobrodruhů. K jihu, k jihu se ubírali, k té báječné, mýtické Kalifornii. Tam, jak se vypravovalo, žili španělské dobrodruzi, kteří si vybojovali svou cestu z Mexika. Doufal v tyto španělské dobrodruhy. Jakmile se jich pak zbaví, ostatek půjde již snadno – rok nebo dva, co na tom, bude-li to více či méně – a dostane se do Mexika; pak ještě jedna loď a Evropa bude jeho. Nesetkali se však se Španěly. Stále se setkávali jen s touž neproniknutelnou zdí divočiny. Obyvatelé těchto hranic světa, pomalování válečnými barvami, zahnali je vždycky od břehu.

Nakonec, když jeden člun byl odříznut od ostatních a všechno mužstvo na něm bylo pobito, velitel se vzdal svého plánu a obrátil zpět k severu.

Léta mýjela. Suběnkov sloužil pod Tebenkovem, když byla stavěna reduta Michaelovského. Strávil dvě léta v krajině Kuskokwim a po dvě léta, v měsíci červnu, zdržoval se u ústí Kotzebuova zálivu. Tady se v té době shromažďovaly různé kmeny ke směnnému obchodu; zde se daly najít skvrnité jelení kůže ze Sibiře, slonovina z Diomedových ostrovů, mroží kůže z pobřeží Ledového moře, podivné kamenné lampy, putující z ruky do ruky, od kmene ke kmeni, aniž kdo věděl odkud, a jednou dokonce přišel na lovecký nůž anglického původu. Zde, jak Suběnkov věděl, byla škola, kde bylo možno přiučit se zeměpisu. Tady se setkal s Eskymáky z Nortonovy zátoky, z Králova ostrova a z ostrova sv. Vavřince, od mysu Prince waleského a od výspy Barrowovy. Tato místa měla zde jiná jména a jejich vzdálenosti se měřily na dny.

Byl to pustý kraj, z něhož tito obchodující divoši přicházeli, a ještě pustší končiny, z kterých opětovnými směny přicházely jejich kamenné lampy a ten ocelový nůž. Suběnkov lichočil, podplácel, přemlouval. Všichni ti poutníci z dalekých krajů a příslušníci cizích plemen a kmenů mu byli předváděni. Vypravovali o nesčetných, netušených nebezpečnostech, o divokých šelmách, nepřátelských kmenech, neproniknutelných pralesích a mohutných pásmech hor, avšak přesto stále a stále zalétala i sem pověst a zpráva o těch mužích s bílou pletí, s modrýma očima a bohatými vlasy, kteří bojovali jako ďábli a neustále pátrali jen po kožešinách. Byli na východ odtud – daleko, daleko na východ. Nikdo z nich je neviděl. Byla to jen slova, která se k nim o nich donesla.

Byla to krušná škola. Nebylo dobře možné učit se zeměpisu pomocí podivných, cizích nářečí, od zatemněných myslí, mísících skutečnost s bajkou a odměřujících vzdálenosti podle noclehů, jež se opět měnily podle schůdnosti cesty. Konečně však zaslechl něco, co mu dodalo odvahy. Na východ leží velká řeka, kde jsou ti modroocí muži. Řeka se jmenuje Yukon. Na jih od reduty Michaelovského ústila jiná velká řeka, kterou Rusové znali pod jménem Kwikpak. Tyto dvě řeky jsou jedna a táž – tak se šeptalo.

Suběnkov se vrátil k Michaelovskému. Po celý rok naléhal na výpravu vzhůru po Kwikpaku. Tehdy povstal Malakov, ruský míšenec, aby vedl nejdivočejší a nejukrutnější z té pekelné sedliny míšeneckých dobrodruhů, kteří sem přišli z Kamčatky. Suběnkov byl jeho důstojníkem. Prošli bludištěm velké delty řeky Kwikpaku, dostali se k prvním blízkým návrším na severním břehu a po nějakých pět set mil v kožených kánoích, zatížených až po okraj zbožím a střelivem, zápasili

úporně o cestu proti prudkému proudu řeky, která tekla v šíři dvou až desíti mil řečištěm mnoho sáhů hlubokým. Malakov rozhodl vystavět tvrz v Nulato. Suběnkov naléhal, aby se šlo dál, smířil se však také brzo s Nulato. Dlouhá zima se blížila. Bude lepší počkat. Začátkem příštího léta, až ledy odejdou, zmizí sám cestou nahoru po Kwikpaku a půjde po stanicích Hudsonské společnosti. Malakov dosud nezaslechl pověsti o tom, že Kwikpak je Yukon, a Suběnkov mu to neřekl.

Došlo ke stavbě tvrze. Byla to vynucená práce. Stěny ze silných trámů rostly za vzdechů a stenů mulatských Indiánů. Biče doléhaly na jejich záda, a byly to železné ruce mořských dobrodruhů a lupičů, jež třímaly tyto biče. Vyskytli se Indiáni, kteří uprchlí, a jestliže byli dopadeni, přivedli je zpět a natáhli je v poutech před tvrzí, kde poznali sami i jejich kmen účinnost knuty. Dva pod ní zemřeli, jiní byli nadosmrti zmrzačeni, ostatní si pak vzali k srdci toto poučení a už neutíkali. Ještě než byla pevnost dostavěna, začal padat sníh a bylo načase shánět kožešiny. Kmenům byly uloženy těžké poplatky. Rány a bičování pokračovaly dále, a aby poplatek byl řádně placen, drželi jako rukojmí ženy a děti a nakládali s nimi s krutostí, kterou znali pouze lupiči kožešin.

Nuže, byla to setba krve a nyní nastávala žeň. Pevnost padla. V záři jejích plamenů polovina lupičů kožešin byla porubána, druhá polovina byla pak vydána mučení. Pouze Suběnkov zůstal, či spíše Suběnkov a Velký Ivan, lze-li tu kvičící a sténající hmotu zde ve sněhu nazývat ještě Velkým Ivanem. Suběnkov si všiml, jak se na něho Yakaga šklebí. Nebylo pochybnosti o tom, že je to Yakaga, znamení biče bylo dosud na jeho tváři. Ostatně Suběnkov mu to neměl za zlé, nelíbila se mu pouze myšlenka na to, jak s ním Yakaga naloží. Napadlo ho obrátit se na Makamuka, náčelníka, avšak uvědomoval si příliš dobře, že tento krok by neměl úspěch. Pak pomyslel také na to, aby zpřetrhal svá pouta a zemřel v boji se svými nepřáteli. Byl by to rychlý konec. Nemohl však pouta zpřetrhat. Řemeny z kůže karibů byly silnější než on. Zatímco o tom uvažoval, napadla ho jiná myšlenka. Přivolal posunkem Makamuka a žádal, aby přivedli tlumočníka, který zná nářečí užívané na pobřeží.

„Ó, Makamuku,“ řekl, „nemyslím na to, abych zemřel. Jsem velký muž a bylo by ode mne bláhové zemřít. Skutečně nezemřu. Nejsem jako ty mrchy zde.“

Pohlédl na sténající hmotu, jež byla kdysi Velkým Ivanem, a dotkl se jí opovržlivě nohou.

„Jsem příliš moudrý, abych zemřel. Hle, mám velký lék. Já sám mám ten lék. Protože nechci zemřít, vyměním za to s vámi ten lék.“

„Jaký je to lék?“ vyptával se Makamuk.

„Je to podivný lék.“

Suběnkov chvíli uvažoval, jako by se jen nerad loučil se svým tajemstvím.

„Řeknu ti to. Trocha toho léku, natře-li se na kůži, má za následek, že kůže ztvrdne jako skála, ztvrdne jako železo tak, že žádná zbraň ji nemůže rozseknout. Nejsilnější rána sekerou je proti tomu bez účinku. Kostěný nůž je pouhým kusem bláta, a vzdoruje i ostří železných nožů, které jsme k vám přinesli. Co mi dáš za tajemství toho léku?“

„Dám ti svůj život,“ odpověděl Makamuk přes tlumočníka.

Suběnkov se opovržlivě usmál.

„A budeš otrokem v mém domě až do své smrti,“ dodal Makamuk.

Polák se zasmál ještě opovržlivěji.

„Rozvažte mi ruce a nohy a promluvíme si o tom,“ řekl.

Náčelník pokynul a Suběnkov, když byl zbaven pout, ukroutil si cigaretu a zapálil si ji.

„Je to bláhová řeč,“ řekl Makamuk. „Není takový lék. Nemůže být. Ostří nože nebo sekery je silnější než jakýkoli lék.“

Náčelník nevěřil, a přece váhal. Viděl již příliš mnoho čertovin těch lupičů kožešin, které skutečně účinkovaly. Nemohl se tak naprosto zbavit pochybností.

„Dám ti život, nebudeš však otrokem,“ prohlásil.

„Chci víc než to.“

Suběnkov hrál svou úlohu tak chladnokrevně, jako by smlouval o liščí kůži.

„Je to velký, velice velký lék. Zachránil mi už mnohokrát život. Chci mít saně a psy a šest tvých lovců, kteří by se vydali se mnou dolů po řece a dopravili mne do bezpečí, na jeden nocleh daleko od reduty Michaelovského.“

„Musíš žít zde a naučit nás všem svým kouzlům,“ zněla odpověď.

Suběnkov pokrčil rameny a zůstal zticha. Vydechoval dým cigarety do mrazivého vzduchu a zvědavě hleděl na to, co zůstalo z velkého kozáka.

„Ta jizva zde!“ řekl náhle Makamuk a ukázal na Polákův týl, kde světlá stopa prozrazovala mávnutí nožem ve rvačce na Kamčatce. „Ten lék není dobrý. Ostří bylo silnější než lék.“

„Byl to silný muž, který mi zasadil tu ránu.“ (Suběnkov uvažoval.) „Silnější než ty, silnější než tvůj nejsilnější lovec, silnější než tady ten.“

Znovu se dotkl špičkou svého mokasínu kozáka – té příšerné hmoty, už nevědomé – v jehož zmrzačeném, zmučeném těle stále ještě lpěl zbytek života, který ho nechtěl opustit.

„Kromě toho lék byl tehdy slabý, protože na tom místě nerostly bobule jistého druhu, avšak těch jsem viděl mnoho ve vaší krajině. Tady by lék byl silný.“

„Nechám tě jít dolů po řece,“ řekl Makamuk, „a dostaneš saně a psy a šest lovců k ochraně.“

„Jsi příliš pomalý,“ zněla chladná odpověď. „Urazil jsi můj lék tím, že jsi nepřijal ihned mé podmínky. Vidíš, žádám teď víc. Chci ještě sto bobřích kůží.“ (Makamuk se zašklebil.) „Dále chci sto liber sušených ryb.“ (Makamuk souhlasil, protože ryb bylo dost a byly laciné.) „Chci dvoje saně – jedny pro sebe a jedny pro své kožešiny a ryby. A musíte mi vrátit mou pušku. Jestli se ti moje cena nelíbí, budu za malou chvilku požadovat víc.“ Yakaga něco náčelníkovi pošeptal.

„Avšak podle čeho poznám, že tvůj lék je pravý lék?“ ptal se Makamuk.

„To je velice snadné. Za prvé, půjdu do lesa –“

Opět Yakaga šeptal Makamukovi, který se začal tvářit podezíravě.

„Můžeš se mnou poslat dvacet svých lovců,“ pokračoval Suběnkov. „Víš, musím nasbírat bobule a kořínky, z kterých bych udělal lék. Potom, až přivezete ty dvoje saně a naložíte je rybami a bobřími kůžemi a dáte na ně mou pušku a až vybereš šest lovců, kteří mě budou doprovázet – pak, až to vše bude hotovo, natřu si krk lékem, takhle, a položím krk tady na ten špalek. Pak ať tvůj nejsilnější lovec vezme sekeru a zatne ji třikrát do mého krku. Ty sám mne můžeš třikrát seknout.“

Makamuk tu stál s otevřenými ústy, zpíjeje se tímto nejnovějším a nejpodivuhodnějším kouzlem lupičů kožešin.

„Nejdřív ale,“ dodal Polák spěšně, „se po každé ráně natřu vždycky znovu lékem. Sekera je těžká a ostrá a nechci, aby došlo k nějakému omylu.“

„Dostaneš všechno, co jsi chtěl,“ zvolal Makamuk, spěchaje přijmout nabídku.
„Začni s přípravou svého léku.“

Suběnkov zatajil své vzrušení. Hrál nyní zoufalou hru a nesmí se při tom dopustit žádné chyby. Mluvil zvysoka:

„Přišel jsi pozdě; urazil jsi můj lék. Abys to napravil, musíš mi dát svou dceru.“

Ukázal na děvče, neduživého tvora se šilhavýma očima a vyčnívajícím vlčím zubem. Makamuk se rozhněval, avšak Polák zůstal neoblomný a nedal se rušit z klidu. Kroutil a zapaloval si novou cigaretu.

„Pospěš si,“ hrozil, „Jestli si nepospíšíš, budu žádat víc.“

V tichu, které pak nastalo, pustý, nevlídný severní kraj před jeho očima zmizel a spatřil opět svou rodnou zemi a Francii a pojednou, pohlédnuv na děvče s vlčím zubem, vzpomněl si na jinou dívku, zpěvačku a tanečnici, kterou poznal, když přišel jako mladík poprvé do Paříže.

„Co chceš s tím děvčetem?“ zeptal se Makamuk.

„Chci, aby šla se mnou dolů po řece.“ Suběnkov si ji změřil kritickým pohledem.
„Bude z ní dobrá žena, a je to čest hodná mého léku, abych se oženil s tvou krví.“

Znovu si vzpomněl na tu zpěvačku a tanečnici a začal si hlasitě pobzukovat píseň, kterou ho naučila. Prožíval znovu svůj minulý život, avšak jakýmsi neosobním způsobem, jako pouhý divák; hleděl na obrazy svého vlastního života, vynořující se mu v paměti, jako by to byly obrazy v knize života někoho jiného. Náčelníkův hlas náhle porušil ticho a probudil ho ze snění.

„Souhlasím,“ řekl Makamuk. „Děvče půjde s tebou dolů po řece. Avšak je ujednáno, že já sám ti zasadím do krku ty tři rány sekerou.“

„Pokaždé se ale natru znova lékem,“ odpověděl Suběnkov, prozrazuje špatně tajenou úzkost.

„Použiješ svého léku po každé ráně. Tady jsou lovci, kteří dají pozor, abys neutekl. Jdi do lesa a nasbírej své bobule a kořeny.“

Makamuk byl přesvědčen o ceně léku Polákovou lakotností. Zajisté nic menšího než největší ze všech léků mohl umožnit muži ve stínu smrti, aby tu stál a smlouval jako stará baba.

„Ostatně,“ šeptal Yakaga, když Polák se svými strážci zmizel v podrostu lesa, „až poznáš lék, můžeš ho snadno zabít.“

„Jak bych ho mohl zabít?“ namítal Makamuk. „Jeho lék mi nedovolí, abych ho usmrtil.“

„Najde se nějaké místo, které nenatře svým lékem,“ zněla Yakagova odpověď. „Zničíme ho pomocí toho místa. Možná, že to budou jeho uši. Tak dobře, vženeme mu kopí do jednoho ucha a druhým ven. Nebo snad to budou jeho oči. Léč je jistě příliš silný, než aby si s ním mohl potřit oči.“

Náčelník přikývl.

„Jsi moudrý, Yakago. Jestli nemá ještě jiná kouzla, tak ho pak zabijeme.“

Suběnkov nemařil čas, když hledal přípravky pro svůj lék. Sebral všechno, co mu přišlo do ruky, jako trochu jehličí, kus vrbové kůry, pruh březové kůry a něco šichových bobulí, které lovci na jeho rozkaz museli vyhrabat zpod sněhu. Několik zmrzlých kořínků doplňovalo jeho zásobu; rychle se s ní vrátil zpět do tábora.

Makamuk a Yakaga usedli vedle něho: pozorovali a odhadovali množství a druh přípravků, které házel do hrnku vařící se vody.

„Musíte dát pozor, abyste tam dali nejdřív bobule,“ vysvětloval Suběnkov.

„Ano – ach ano, ještě něco – prst muže. Ty, Yakago, dej si uříznout prst.“

Yakaga však si dal ruce za záda a zatvářil se hrozivě.

„Jen malíček,“ domlouval mu Suběnkov.

„Yakago, dej mu svůj prst!“ poroučel Makamuk.

„Je tady všude kolem dost prstů,“ mručel Yakaga a ukazoval na nějakých dvacet znetvořených mrtvol těch, co byli umučeni k smrti.

„Musí to být prst živého muže,“ namítal Polák.

„Budete tedy mít prst živého muže.“ Yakaga přistoupil ke kozákovi a uřízl mu prst.

„Není dosud mrtev,“ ohlašoval, když hodil krvavou trofej do sněhu k Polákovým nohám. „A pak, je to dobrý prst, protože je hodně veliký.“

Suběnkov ho hodil do ohně pod hrnec a začal zpívat. Byla to francouzská milostná píseň, kterou nyní zpíval vážně a slavnostně do své várky.

„Bez slov, která teď říkám, lék by neměl moci,“ vykládal. „Právě ta slova mu dodávají nejvíce síly. Tak, teď je to hotovo.“

„Říkej ta slova pomalu, abych se je naučil,“ poručil Makamuk.

„Ne dřív, dokud neprovedeme zkoušku. Až sekera třikrát odskočí od mého krku, pak vám prozradím tajemství těch slov.“

„A co když ten lék není dobrý lék?“ vyptával se Makamuk úzkostlivě.

Suběnkov se k němu rozzlobeně obrátil.

„Můj lék je vždycky dobrý. Nicméně, jestliže není dobrý, naložte se mnou stejně, jako jste naložili s ostatními. Rozřežte mě po kusech právě tak, jako jste rozřezali tady toho.“ (Ukázal na kozáka.) „Lék už vychladl. Teď si jím natru týl a budu říkat další kouzlo.“

S velkou vážností začal znova notovat Marseillaisu, natíraje si současně důkladně krk tou bídnou břečkou.

Výkřik ho vyrušil z jeho hry. Obr kozák se s posledním vypětím své úžasné životnosti vztyčil na kolena. Smích a výkřiky překvapení a pochvaly ozvaly se mezi mulaty, když se Velký Ivan začal svíjet ve sněhu v křečovitých záchvatech.

Suběnkovovi při tom pohledu pokleslo srdce, opanoval však své city a předstíral, že je rozhněván.

„Takhle to nepůjde,“ řekl. „Skončete to s ním, a pak provedeme zkoušku. Ty, Yakago, postarej se, aby přestal hlučet.“

Když se to stalo, obrátil se Suběnkov k Makamukovi:

„A pamatuj si, že musíš seknout pořádně. Není to hra pro děti. Podívej, vezmi sekeru a zatni ji tady do špalku, abych viděl, že umíš seknout jako muž.“

Makamuk poslechl a sekl dvakrát, přesně a důkladně, až vysekl notný kus dřeva.

„Dobře.“ Suběnkov se rozhlédl kolem sebe na kruh divokých tváří, jež jako by byly symbolem té divočiny, která ho obklopovala a svírala od té chvíle, kdy ho carská policie poprvé zatkla ve Varšavě.

„Vem sekeru, Makamuku, a postav se sem. Teď si lehnu, a až zdvihnu ruku, sekni, sekni vši silou. A dej pozor, aby nikdo nestál za tebou. Lék je dobrý a sekera by mohla odskočit od mého týla a vysmeknout se ti z rukou.“

Pohlédl na dvoje saně se psy v postrojích, naplněné kožešinami a rybami. Jeho ručnice ležela nahoře na bobřích kůžích. Šest lovců, kteří měli tvořit jeho průvod, stálo u saní.

„Kde je děvče?“ zeptal se Polák. „Přived'te ji k saním, než začneme se zkouškou.“

Když to bylo splněno, Suběnkov ulehl do sněhu a spočinul hlavou na špalku, jako se znavené dítě ukládá ke spánku. Prožil již tolik hrozných let, že skutečně už byl unaven.

„Směju se tobě i tvé síle, ó Makamuku,“ řekl. „Sekni, sekni silně.“

Zdvihl ruku. Makamuk mávl sekerou, širočinou k osekávání trámů. Jasná ocel se zaleskla mrazivým vzduchem, zastavila se na okamžik nad Makamukovou hlavou a pak se snesla na Suběnkovův nahý krk. Pronikla masem a kostmi, razíc si cestu, a zahryzla se hluboko do špalku pod ním. Užaslí divoši viděli, jak hlava odskočila na sáh daleko od zkrváceného trupu.

Nastalo zděšení a ticho, zatímco jim zvolna začalo svítat v myslích, že žádný lék neexistoval. Ten lupič kožešin je přelstil. On jediný ze všech zajatců unikl mučení. Makamuk zahanben sklopil hlavu. Ten lupič kožešin ho měl za blázna. Makamuk ztratil svou tvář před svým lidem. Stále ještě ječeli divokým smíchem. Makamuk se obrátil a se skloněnou hlavou se plížil odtud. Věděl, že od této chvíle nebude již znám jako Makamuk. Bude znám pouze jako Ztracená Tvář; vzpomínka na jeho hanbu ho bude provázet až do smrti; a kdykoli se kmeny sejdou na jaře k lovu lososů nebo v létě za obchodem, od ohně k ohni ve všech táborech bude kolovat pověst o tom, jak lupič koží zemřel klidně, jedinou ranou, rukou Ztracené Tváře.

„Kdo to byl, Ztracená Tvář?“ mohl téměř slyšet otázku nějakého drzého výrostka.

„Oh, Ztracená Tvář,“ bude znít odpověď, „byl ten, který býval kdysi Makamukem, ještě než usekl hlavu lupiči kožešin.“

Povídku Jacka Londona Ztracená tvář zaslal Sa. TUWANAKHA, ilustrace Z. Burian

VÝROBA JEDNODUCHÉHO KRMÍTKA PRO PTÁKY

Pokud byste rádi vyvěsili na zahradu či balkon krmítko, ale žádné doma nemáte, můžete si jej doma jednoduše vyrobit. Můžete využít věci, co doma běžně najdete, jako misky, láhve či jiné nádoby, které lze naplnit semínky a zavěsit.

Kromě toho však můžete využít i tyto zábavné výtvary, kterými pomůžete ptáčkům v zimě.

Můžete v lese nasbírat větší šišky. V obchodě můžete s rodiči sehnat mix semínek. Jestliže tato semínka smícháte například s kokosovým olejem, burákovým máslem nebo sádlem, bude jednoduché je poté vmáčknout mezi plátky šišky (viz obr. vlevo).

Stejnou hmotu můžeme také vtlačit do vykrajovátek na vánoční cukroví a vytvořit tak spoustu zábavných tvarů. Nezapomeňte někde na kraj zabodnout špejli. Jakmile hmota ztuhne, špejli vytáhnete a zůstane vám dírka, kterou provléknete provázek. Ornamenty pak můžete pro ptáčky zavěsit na strom stejně jako šišky se semínky.

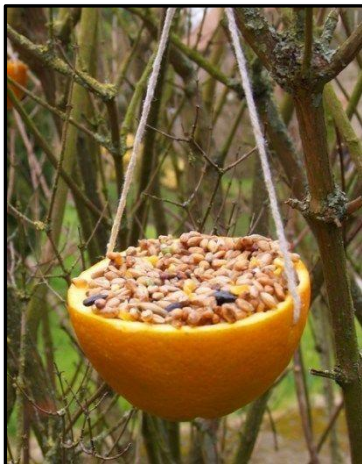
Jako poslední nápad můžete využít slupky od pomerančů, grepů či pomela, které oloupete tak, aby vám vznikly dvě misky. Stačí do nich po krajích udělat 3 až 4 dírky na uvázání provázku a dovnitř nasypat semínka nebo ovoce rozkrájené na kousky.

Můžete využít všechny tři nápady a vyzdobit si nimi stromy na zahradě či balkon a ptáčci vám za jídlo budou moc vděční.

Pokud chcete krmítko vyvěsit, ale ne vyrábět, určitě se vám podaří v blízkém obchodě nějaké koupit. Vyhněte se však kuličkám v plastových sítkách, do kterých se mohou ptáčkům zamotat nohy a mohou si ublížit. Místo krmítka můžete také jen napíchat či pověsit na stromy nakrájené kousky ovoce.

A kdo půjde kolem klubovny v Zábřeze, může zásobit krmítko, které visí na stromě před vchodem do skladu 😊

Dredy

ŠATAZPRAS VYČENICHAL....

Větvička polárníkem.... Článek o dobývání jižního pólu v minulém čísle Kůry se stal pro Větvičku inspirací a po jeho přečtení se obrátila na vedení kmene s prosbou o možnost splnění speciálního orlího pera „Táboř jednu noc venku za polárním kruhem“. Náčelnictvo jí vyšlo popochopitelně vstříc a vystavilo řádnou omluvku pro třídní učitelku. Sbalit vše potřebné na cestu, vyhledat si vhodný spoj v jízdním řádu a naučit se přes noc aleutštinu není pro žádného zkušeného vanatu problém! S čím však Větvička nepočítala, to byl příchod polární noci,

kteřá, jak známo, trvá na pólu půl roku! Orlí pero je však orlí pero, ať je noc jakkoli dlouhá. Větvičku tedy uvidíme až na táboře a těšíme se na večery plné vyprávění o nevšedních zážitcích a prozatím otiskujeme fotografii zatím stále dobře naložené dobytčelky s polární září nad jejím dočasným půlročním domovem.

Překvapivá budoucnost.... Agenti Šavanské Tajné ZPRAvodajské Služby při procházení kmenových fotografických archivů narazili na nečekaný snímek, na jehož zadní straně byl záhadný popis: „Kmenová výprava, poslední český les Šumava, leden 2071 – zleva podnáčelník Uhlík, degandawida Padák, náčelník Drozdík, šaman Korálka“. Kde se tento záblesk budoucnosti vzal? Jaký elixír mládí může za ty stále svěží tváře? Na kterém sněmu bylo toto vedení zvoleno? Už za 39 let budeme vědět více! Rozhodně je pozitivním fakt, že kmen stojí na dobrých základech a dnešní generace jej jednou hrdě povede k dalším světlým zítřkům!

- ŠATAZPRAS -

DĚNÍ U MOHAWKŮ

VÝPRAVA NA SKALIČNÝ – 7.-9. LEDNA 2022

V pátek 7. 1. jsme se v 16:45 v počtu třinácti lidí sešli na vlakovém nádraží v Příbrami a v 17:06 odjeli směr Čížová. Když jsme okolo 19:00 po několik kilometrů dlouhé cestě dorazili do chaty, rozdělali jsme oheň v krbu, připravili věci na spání, stoly na to, abychom tam mohli jíst, a vyndali

a rozdělili jídlo. Poté jsme si posedali okolo stolu a navečeřeli se (večere byla vlastní). Po večeři jsme si povídali o tom, co je to kmenová rada. Nakonec jsme si udělali hygienu, převlékli se do spacího a šli spát.

V sobotu jsme vstávali okolo 8:00 a šli na rozcvičku. Po rozcvičce jsme se nasnídali (snídaně byla také vlastní), u dělali si hygienu a já (lcy) jsem měla program. Dělalí jsme šifry. Poté začala služba (Žlutí vlci) dělat oběd. Ostatní šli se Samotářem na louku. Jako první byl klanový závod, u kterého se nám nesměl roztrhnout toaletní papír (pokud se nám roztrhl, museli jsme začít od znovu). Poté jsme hráli např. Tanky nebo Zvířátka.

Nakonec byl závod na mušle (mohawské oddílové platidlo), kde jsme museli oběhnout stejnou trasu jako u závodu s toaletním papírem. Po skončení závodu jsme šli na oběd (byly brambory

s parkem). Když jsme dojedli, měli jsme polední klid. Po skončení poledního klidu začala služba (Hnědí medvědi) dělat večeři a ostatní šli řezat dříví a nosit ho do chaty a do sauny. Před večeří jsme šli do sauny. Po sauně jsme si umyli ruce a šli se navečeřet (byly špagety s omáčkou). Po večeří jsme hráli hru Nervíci. Pak si malí udělali hygienu, převlékli se do spacího a šli spát. Ostatní jsme měli kmenovou radu. Na ní jsme hráli hru inzeráty a bavili se o pro oddíl důležitých věcech (např. nové rozdělení klanů). Po radě jsme si udělali hygienu, převlékli se do spacího a šli spát.

V neděli jsme vstávali okolo 8:00. Služba (Modré želvy) začala připravovat snídani, ostatní si balili. Po snídani (byla míchaná vajíčka) a dobalení, mezitím, co služba (Bílí jeleni, nový mohawský klan) připravovala oběd, šli ostatní hrát hru Zvířátka. Poté byl oběd (byly špagety a věci, co se nedojedly). Po obědě jsme si vzali věci a vyrazili na nádraží do Čížové. Přibližně v 15:00 jsme dorazili do Příbrami, kde jsme se rozloučili a rozešli se domů. Výpravy se zúčastnili: Kanyatara, Samotář, Mocho-můrka, Špigy, Barmanka, Pun-ťa, Žeže, Eliška, Róza, Kosmo, Bandita, Džusík, Icy.

boj. Icy

HRSTKA VTIPŮ

....tentokrát na cestách....

Skupina turistů už dva týdny bloudí pouští pod vedením zoufalého průvodce. Ten k nim večer po kontrole zásob přijde a říká: „Mám pro vás dvě zprávy, špatnou a dobrou.“ „Tak nejdřív radši tu špatnou,“ odpoví vyčerpaní turisté. „Ta špatná je, že k jídlu už je snad jen písek....“ Zkroušený turisté se s poslední nadějí v hlase zeptají: „A jaká je ta dobrá?“ „No, máme ho obrovské zásoby....“

Dva kamarádi se vracejí v silném alkoholovém opojení v pozdní hodinu autem z hospody domů a najednou se jeden optá druhého: „Ty, Pepo,....škyt....nejedeš moc rychle?“ Druhý po chvilce mlčení s námahou odpoví: „Já???....škyt....Já jsem myslel....škyt....že řídíš ty!“

Anglického cestovatele zajali v divočině kanibalové, přivázali ho ke kůlu a odešli do svých chatrčí. Za chvíli k němu přišla domorodá žena s otázkou: „Smím vědět, jaké je vaše ctěné jméno?“ Překvapený cestovatel odpoví: „William Davis, nač to potřebujete vědět?“ Divoška odpoví: „Provozují místní restauraci a sestavují jídelní lístek na dnešní večer.“

Misionář bloudí divočinou a najednou okolo něj stojí domorodci a hroživě na něj míří foukačkami s otrávenými šipkami. Misionář okamžitě padne na kolena, sepne ruce a začne se modlit: „Andělíčku, můj strážníčku, kde jsi? Pomoz mi, jsem v pořádném průšvihů!“ Najednou se mu zjeví strážný anděl a konejší ho: „Kdepak, nejsi, vezmi kámen a tref do hlavy náčelníka.“ Misionář na nic nečeká a učiní, jak mu anděl káže. Ten jeho úspěšný hod pozoruje a vzápětí povídá: „Tak, teď teprve jsi v pořádném průšvihů....“

Stopař zastaví auto a zeptá se: „Prosím vás, jak dlouho to trvá do Prahy?“ „Slabou čtvrt hodinku,“ dostane se mu odpovědi. Spokojeně kývne a nastoupí. Jedou půl hodiny a stopař se netrpělivě zeptá: „Jak dlouho je to do té Prahy?“ „Slabou hodinku a půl.“ Nechápatě namítne: „Ale vždyť jste mi před půl hodinou tvrdil, že to trvá slabou čtvrt hodinku!“ Řidič nevzrušeně odpoví: „No vždyť jo, ale já jedu opačným směrem....“

ŠIFROVÁNÍ O BODY

Zdravím všechny luštitelé, co mají zájem o získání dalších plusových bodíků. 😊

Opět platí, že vyluštíte pět typických věcí, pokrmů, osobností..., které ukazují na jednu známou Zemi. Pošlete vše, co vyluštíte, všechno se počítá, a nezapomeňte na jméno země. Hodně štěstí ❤️

E-mail pro správné odpovědi zůstává stejný: **Ludmila.krnavkova@seznam.cz**,
čas máte do **24. února 2022**.

1.

2 8 666 6 444 88 6

2.

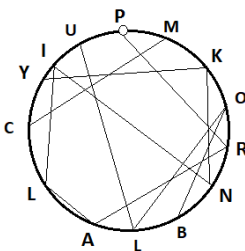
$$\frac{2}{1} \quad \frac{2}{4} \quad \frac{5}{4} \quad \frac{3}{4} \quad \frac{5}{1} \quad \frac{2}{3}$$

A B C D E	F G H I J	K L M N O	P R S T U	V W X Y Z
1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
1	2	3	4	5

3.

OPMSMIQAMGAMGBMAML DDUMD XME
MBCENMOUZMTSSMRQAMNUMGPLME

4.

5.

///.-.-/--./-.-/-./-.../--/.-.-/--//..../-.-.-./-..-/-/.-.-/-/.-.///

JAVOROVÁ NAŽKA ZÁŘÍ 2021-LEDEN 2022

Bodování starších

1. místo	Ga. Liška	1190 bodů	Vlci	100% docházka
2. místo	boj. Morče	1138 bodů	Vlci	
3. místo	Sg. Sedmikráska	1062 bodů	Káňata	100% docházka
4. místo	Ga. Vrabčák	1057 bodů	Káňata	100% docházka
5. místo	boj. Bety	1054 bodů	Káňata	100% docházka
6. místo	Va. Větvička	974 bodů	Káňata	
7. místo	Va. IQ	871 bodů	Vlci	100% docházka
8. místo	Va. Korálka	818 bodů	Vlci	100% docházka
9. místo	boj. Oheň	784 bodů	Vlci	
10. místo	hledač Padák	755 bodů	Vlci	
11. místo	Va. Sasanka	700 bodů	Káňata	
12. místo	hledač Ríša	591 bodů	Vlci	100% docházka
13. místo	boj. Čmelák	251 bodů	Vlci	
14. místo	hledač Štěpán	157 bodů	Vlci	

Bodování mladších

1. místo	hledač Sýček	775 bodů	Sovy	100% docházka
2. místo	hledač Uhlík	757 bodů	Medvědi	
3. místo	boj. Mrkvička	674 bodů	Sovy	100% docházka
4. místo	hledač Drozdík	601 bodů	Medvědi	100% docházka
5. místo	hledač Kachnička	560 bodů	Medvědi	100% docházka
6. místo	hledač Beran	558 bodů	Sovy	
7. místo	hledač Delfín	548 bodů	Sovy	
8. místo	hledač Nikinka	499 bodů	Koníci	100% docházka
9. místo	hledač Mareček	446 bodů	Medvědi	
10. místo	hledač Střela	443 bodů	Medvědi	
11. místo	hledač Barča	426 bodů	Koníci	
12. místo	hledač Beruška	420 bodů	Sovy	
13. místo	hledač Motýlek	414 bodů	Koníci	
14. místo	hledač Jitřenka	345 bodů	Medvědi	
15. místo	hledač Týna	340 bodů	Koníci	
16. místo	hledač Vanesska	309 bodů	Medvědi	
17.-18. místo	hledač Klárka	289 bodů	Koníci	
17.-18. místo	hledač Štěpánek	289 bodů	Koníci	
19. místo	hledač Šárka	281 bodů	Koníci	
20. místo	hledač Nikolka	269 bodů	Koníci	
21. místo	hledač Očko	242 bodů	Sovy	

22. místo	hledač Evička	231 bodů	Koníci
23. místo	hledač Honzík	174 bodů	Koníci

Pozn.: zatímco body se postupně sčítají za všechny měsíce od začátku školního roku, údaj o 100% docházce se týká pouze měsíce posledního (aktuálně tedy leden 2022).

Jsme v polovině školního i kmenového roku a jeden by skoro čekal, že po pěti měsících budou v bodování karty rozdány poměrně jasně. To by ovšem byla velká mýlka! Naopak při podrobnějším prozkoumání tabulek vidíme, že o některé pozice se vede velký boj a členové jsou na nich srovnáni v minimálních rozestupech. Například u mladších došlo ke „střídání stráží“ na čele a mohla za to i již minule zmiňovaná prémie za 100% docházku. A všichni víme, že to není jediná šance na bodíky navíc....

Samozřejmě je příliš brzy odhadovat, jak letošní bodování skončí a kdo si z táborového sněmu odnese odměnu za umístění na bedně. Ostatně samotný tábor nabízí takovou porci bodů, že nic není zatím ztraceno ani pro ty, kteří pozorují boje na čele z nižších pater. Bojujte, přátelé, držíme vám palce!

JAVOROVÝ LIST ZÁŘÍ 2021-LEDEN 2022

1. místo	Káňata	834 bodů
2. místo	Vlci	730 bodů
1. místo	Sovy	532 bodů
2. místo	Medvědi	509 bodů
3. místo	Koníci	328 bodů

OBSAH 304. ČÍSLA BK

Slovo úvodem....(Sa. TAWASUTA)	str. 2
Slovo náčelnice (Sa. WATOKNAPA)	str. 3-4
Výprava na lesní bar (Sg. Čivava)	str. 5-6
Výprava do Brna (boj. Oheň)	str. 7
Pár obrázků navíc.... (Sa. TAWASUTA)	str. 8-9
Obřady a posvátnosti ohnivců Midewiwinu (Sa. TUWANAKHA)	str. 10-11
Ztracená tvář (Sa. TUWANAKHA)	str. 12-22
Výroba jednoduchého krmítka pro ptáky (boj. Dredy)	str. 23-24
Šatazpras vyčenichal (Sa. TAWASUTA)	str. 25
Děni u Mohawků (boj. Icy)	str. 26-27
Hrstka vtipů (Sa. TAWASUTA)	str. 28
Šifrování o body (Ra. Lasička)	str. 29
Javorová nažka / Javorový list září 21-leden 22 (Sa. WATOKNAPA)	str. 30-31

Kontakty:

Redakce: brezova.kura@centrum.cz, tel. 601 324 499 (TAWASUTA)

Náčelník kmene: watoknapa@centrum.cz, tel. 773 299 014 (WATOKNAPA)

Web: www.shawnee.cz E-mail: shawnee@centrum.cz Fcb: [Šavani Zábřeh](#)

Náš oddíl stále přijímá nové členy, schůzky v Zábřeze probíhají každé pondělí v 16:30-18:00 (Medvědi) a pátek v 16:00-18:00 (Vlci) na klubovně - Sušilova 65, Zábřeh. Ve Zvoli se scházíme v klubovnách Komunitního centra (bývalé kino ve farní zahradě) ve čtvrtek 16:00-18:00 (Káňata) a v pátek 16:00-18:00 (Sovy) a 16:30-18:00 (Koníci). Rádi vás uvítáme v našich řadách. Přijďte mezi nás osobně v některý z uvedených časů nebo kontaktujte náčelnici (telefon a email výše)!

Toto číslo Březové kůry vyšlo dne 31.1.2022.